

Muhamed Hadžijamaković

PORODICA HADŽIJAMAKOVIĆA

Porodica Hadžijamakovića je stara sarajevska porodica. Sudeći po prezimenu, neko od njenih pređa ili je bio u janičarskoj vojsci zamjenik bajraktara, ili je bio obrtnik i kao takav zamjenik bajraktara nekog esnafa. Uz to se ovaj jamak morao negdje odlikovati, dok se njegova porodica po njemu prozvala. S obzirom da je obavio hadž, bez sumnje je bio imućan čovjek. Ova je porodica dala pet vjerski obrazovanih članova. Najstariji bio je Muhamed-ef. Hadžijamaković, šejh i muderris Gazi Husrevbegova hanikaha u Sarajevu. Rođen je u Sarajevu. Po jednoj verziji rođen je 1812. godine, jer mu je bilo 66 godina kada je bio pogubljen, a po drugoj verziji rođen je 1814. ili 1815. god. Ocu mu je bilo ime Mehmed Alemdar (umro 1262/1845-46. god), a djedu Bektaš. Imao je brata Sejfagu i dvije sestre Hasibu i Nesibu, prva je bila udata za uglednog građanina h. Dervišagu Halačevića, a druga za Našidbega Paloša, potomka sarajevskih musellima.

Živio je u doba kada je Bosnom harala kuga, u narodu poznata pod imenom „mubarečija“. Odrastao je i mladost proveo u teškim i burnim danima ovog grada. Bio je očevidac bune Sarajlija protiv ukinuća janičara i reformi Muhameda II, strašnog pokolja Abdurrahim-paše 1827. godine, pokreta Zmaja od Bosne i njegova sloma 1831-32. god., progona paše Vedžihije i redovne vojske iz Sarajeva 1836. god., bune Ahmed Munib-ef. Glođe 1840. godine, pobune protiv odredbe Tahir-pašine za dizanje vojske 1848. god., pašovanja Omer-paše Latasa 1851-52. i mnogih progona odličnih prvaka ovog grada. Sve je to imalo jak uticaj na njega. Kad se to uzme u obzir, onda postaje jasnije njegovo držanje 1878. godine.

Muhamed-ef. je završio mekteb i medresu u Sarajevu, a onda je otišao u Istanbul gdje je ostao svega devet mjeseci. Po jednoj verziji otuda se vratio na očev poziv. Po drugoj verziji, koja je pouzdanija, jedan njegov drug iz medrese, pričao je jednom zgodom da je sultan priredio veliku gozbu na koju je pozvao i đake medresa. Tu su se zametle razne igre. Došli su i hrvači, a među njima i jedan Arap, na glasu po svojoj snazi i vještini. Sa njim se okušao i Muhamed-ef., pa ga je savladao i usmrtio. Zna se pouzdano da je bio vrlo snažan, mogao je po dvije konjske ploče prelomiti na pola kao dvije

gurabije. Čuvši sultan za to, pozove ga da ga nagradi. Međutim, on, misleći da ga zove na odgovornost, pokupi se i vrati u Sarajevo.

Po završetku nauka službovao je duže vremena u Varešu kao imam i muallim, a 1864. god. premješten je u Sarajevo. Bio je pripadnik derviškog reda nakšibendija, kao murid čuvenog oglavačkog šejha Sirri-babe, koji mu je dao „inabu“. U Varešu se i prvi put oženio sa kćerkom šejha Sirrije Lati-fom, sa kojom je imao dvije kćeri: Ummihanu, koja je bila udata za Ibrahi-magu Zlatara i Fatimu udatu za h. Muhamedagu Cicu. Latifa je umrla u Varešu, a Muhamed-ef. se oženio sa Hasnom Hasanagić iz Sarajeva, čija je porodica tada živjela u Varešu. Sa ovom ženom je imao jednu kćer Dervišu, udatu za Salihagu Hamamdžića i tri sina: Abdullaha, Ahmeda i Muhameda. Hasna je umrla 1887. godine u Sarajevu. Po smrti šejha Mustafe, oktobra 1864. god., ostalo je upražnjeno mjesto šejha Hanikaha, pa je na predlog sa-rajevskog kadije na ovo mjesto postavljen Muhamed-ef. Hadžijamaković 28. redžeba 1281. (27. XII 1864) godine i na tu službu izdat mu je carski berat 28. šabana 1281. (26. I 1985) godine.

Sve do pred okupaciju bavio se isključivo povjerenom mu dužnošću. Uz to bio je odličan vaiz. Vazove je pretežno držao ženama. Bio je vrlo učen i pobožan, a po temperamentu pravi kolerik. Nosio se izvanredno lijepo i pa-zio je na svoju vanjštinu. Uvijek je bio namirisani miskom. Imao je vrlo lijep rukopis. On je u Hanikahu počeo predavati čisto medresanske predmete i od njegova vremena ovaj zavod postao je medresa u pravom smislu riječi.

Volio je narodnu pjesmu, a ni saz mu nije bio mrzak. Sudjelovao je kao vojni imam u vojni na Zvornik i u borbama s ustašama u Nevesinju. Na čelu jedne deputacije sarajevskih građana išao je do Prače da dočeka i poz-dravi Hafiz-pašu (11.VII 1878).

Još prije okupacije uživao je veliki ugled u Sarajevu. Poštovali su ga svi građani, bez razlike na vjeru. Kud god je čaršijom prolazio, sve je pred njim ustajalo na noge. U gradu je bio poznat samo kao Muhamed-ef., dru-gačije ga niko nije zvao. Samo zbog svojih vrlina, uživao je ovakav ugled. U javnom životu Sarajeva prvi put ga susrećemo na sastancima koji su se odr-žavali u vezi sa podnošenjem „Ittifakname“ guverneru Mazhar-paši.¹⁾ Narod-ni odbor ga je postavio za vojskovođu u otporu Švabi.²⁾

1) U proljeće 1878. godine procurila je vijest u Sarajevu da je u Sanstefanu dogovoreno da se Bosni dā autonomna vlada. Neki su Muslimani počeli sanjariti kako je došlo vrijeme da se njihove želje ispune, da budu neovisni od osmanske vlade i da Bosna dobije svoju autonomiju. Počeli su se održavati sastanci po kućama, noću iza jaciye, na kojima su važnu ulogu imali Kaukcija i Hadžijamaković, obojica dobro poznati i vrlo poštovani. Oni su sa sobom nosili jedan podnesak i sakupljali potpise. Usmeno su objašnjavali u njemu iznesene zahtjeve. Ovaj podnesak nosio je naslov „Ittifaknama“ - Ugovor o slozi ili savezu. Posebna delegacija predala ga je Mazhar-paši 2.6.1878. god. U tom podnesku tražena je, pored ostalog, i autonomija Bosne.

2) Petog juna 1878. god. održana je skupština u Konaku, na kojoj je prisustvovalo trideset uglednih Muslimana i trideset imama i trgovaca. Tom prilikom je zaključeno da se osnuje Narodni odbor u koji će

Politički lik i lik narodnog vođe, koji je u njemu sazrijevao u toku života, došao je do svog punog izražaja u okupacionoj krizi. Uvidjevši da je Turska predala Bosnu Austriji, probudi se u njemu ponosni patriotizam Bošnjaka. Svojim ugledom rječitosti prenio je lična patriotska osjećanja u srca svih Bosanaca i Hercegovaca, koji ne čeznu za dunjalukom i koji ne strepe kako će ovaj prolazni život održati pošto-poto, i pod cijenu poniženja i osramoćenja. 28. jula oko podne, došle su vođe pokreta u dvorište Begove džamije. Aklamacijom je izabrana Narodna vlada. Civilni poslovi povjereni su Hafiz-paši. Za zapovjednike bosanske vojske izabrani su Smailbeg Selmanović, Pljevljak i Muhamed-ef. Hadžijamaković.

5. avgusta održano je u Konaku posljednje važno zasijedanje vođa, a onda krenuše svojim vojskama. Prema Žepču otišao je Hadžijamaković s Mustajbegom Fadilpašićem i muftijom Omerovićem; za Tuzlu preko Kladnja muftija Šemsekadić; za Travnik Selmanović; za Konjic Ismet-paša Uzunčić i h. Ahmed Asimbeg Mutevelić.

Muhamed-ef. se u susretu sa neprijateljskom vojskom, u svim okršajima od Žepča do Sarajeva borio kao lav. Predvodio je Sarajlije u žestokom otporu okupatoru i da se ovaj grad nije predao bez krvi, kako je bilo zaključeno, njegovo je djelo. Dvadeset drugog avgusta, jedan odred carskih vojnika, predvođen jednim majorom, upao je u kuću Muhamed-ef. Do kuće ih je doveo Aleksa Popović. Kad su bili blizu kuće, opazila ih je kći Fatima i obavijestila oca koji je bio u bašti sa sinovima. Kada su vojnici ulazili u avliju on se prebacio preko taraba i preko bašči otišao Kaukčiji i tu se sklonio. U prvi mrak se vratio kući.

pored 20 uglednih Muslimana ući i župnik fra Grga Martić, trgovac Jeftanović Dimitrije, Petrarki-ef. Salamon, saraf. Za predsjednika Odbora izabran je Mustajbeg Fadilpašić. Odboru je stavljeno u dužnost da ispita sve tegobe koje tište zemlju i da o tome podnese izvještaj vladi. Mazhar-paša je uputio Porti povodom osnutka ovog Odbora izvještaj u kome je pored ostalog stajalo i ovo: „Bosna je zlim gospodarstvom uprave izložena najvišoj nevolji. Svaki dan podnosi se po više stotina tužbi, a da nema pomoći. S toga, ima se postaviti Narodni odbor koji će tužbe primati i ispitivati i od vlasti tražiti sredstva da im se doskoči... „Osim toga imao je zadatak da organizuje otpor ulasku trupa austrijske vojske u Bosnu i da vodi brigu o svim zbivanjima u vezi s tim. Ovaj je Odbor odmah postavio za vojskovođe narodne vojske Muhamed-ef. Hadžijamakovića i Smail-bega Selmanovića, Pljevljaka.

O ovim događajima i ulasku austrougarske vojske u Bosnu pisali su pored ostalih: Aleksa J. Popović-Sarajlija: Sarajevska revolucija 1878. god. (1906), H. Kreševljaković: Šejh Muhamed-ef. Hadžijamaković, Muslimanska svijest, br. 5 (1936), H. Kreševljaković: Sarajevo u doba okupacije 1878. god. (1937), Dimitrije (Mita) Klicin: Otpor muslimana protiv okupacije BiH 1878. god. - Gajretov kalendar za 1939. godinu, Kreševljaković: Sarajevo za vrijeme austrougarske uprave 1878-1918., Izdanje Arhiva grada Sarajeva, 1969. godine, Mustafa Mulalić: Muhamed-ef. Hadžimaković-Almanah za godinu 1972. Pokopnog društva „Bakije“ u Sarajevu, Akademija nauka i umjetnosti BiH organizovala je: Naučni skup povodom stogodišnjice ulaska austrougarskih trupa u Bosnu i izdala knjigu pod naslovom „Naučni skup - otpor austrougarskoj okupaciji 1878. godine u Bosni i Hercegovini“. Skup je održan 23. i 24. oktobra 1978. god., Ajvazović Jovica: Profesor sa sabljom - Oslobođenje od 10.II 1896., strana 11. i drugi.

Poslije večere reče ukućanima da će se sutra uputiti generalu Filipoviću, da ga više ne traže. Te večeri otišao je sestrama i prijateljima da se oprosti sa njima. Prijatelji su mu savjetovali da bježi i nudili mu svoju pomoć. Jedan prijatelj ga je uvjeravao, da će ga zavijena u feredžu, bez ikakve opasnosti izvesti iz Sarajeva, ali o tome on nije htio ni čuti. Ukori prijatelja i reče: „Ne želim da budem žena, tako bježe i skrivaju se zločinci, i to njima dolikuje! Kao pravi musliman ne bojim se smrti. Branio sam svoju domovinu, a to mi je bila sveta dužnost kao svakom drugom pravom Bosancu. To smatram najboljim djelom u svom životu, i za to ni najmanje ne žalim umrijeti“.

Sutradan rano obukao se u svečano odijelo, oprostio sa ukućanima i u najboljem raspoloženju izašao iz kuće i uputio se generalu Filipoviću. Blizu Šeheriye ćuprije neko ga prepozna i obavijesti jednu vojničku patrolu, koja ga opkoli i odvede u Zapovjedništvo. Istog dana 23. avgusta, sazvan je prije ki sud, sastavljena optužnica, i počelo ispitivanje, koje je trajalo tri dana. Pred sudom je rekao sve što je učinio u otporu protiv okupatora, ništa nije zatajio. Tri dana je ispitivan i svaki puta je isto govorio. Za svoja djela nije se kajao, niti je oprost tražio. Osuda je glasila: „Smrt vješanjem“. General Filipović je osudu potvrdio i naredio da se odmah izvrši.

Osudu je saslušao mirno i ravnodušno. Niko od prisutnih nije mogao primijetiti da se i najmanje koleba. Jedino je zatražio da izvršenju osude prisustvuje neko od uleme. Poslije podne, oko četiri sata, poveden je na stratište. Prije toga posjetila su ga trojica hodža i muftija Hadžiomerović, koji je bio prisutan i kod izvršenja osude. Sa njima je podugo razgovarao.

Velike mase svijeta bile su po ulicama kada je proveden do stratišta pod Goricom.

Svi ljudi, koji su izašli da ga još posljednji put vide, pričali su, da je išao odmjerenim korakom u okovima, pod jakom vojničkom pratnjom. Bio je posve veseo, kao da ide u svatove.

Na stratištu su mu skinuli okove. Zatražio je vode za abdest. Kad je klanjao dva rekata i učinio dovu, po jednoj verziji zgrabio je puške dvojice vojnika što su pokraj njega stajali i opalio jedan pa drugi hitac, a po drugoj verziji istrkao je iz ruke jednog oficira revolver i opalio dva hica iz njega. Ovako nešto moglo se i očekivati jer je bio poznat kao izvanredno snažan čovjek. On je u tom momentu zgrabio dva vojnika, udario jednog o drugog, i digao u vis. Ova je činjenica zavedena i u sudskim aktima.

Ovo je namjerno učinio da bi stvorio gužvu i izazvao vojnike da ga ubiju oružjem, bilo hladnim ili vatrenim. U borbi sa vojnicima, što je tada nastala, oteo je od jednog bajonetu i izlomio je u komadiće. Jedan pionir s

leđa ga je ranio u stegno, i on pade na tle. Otac mi je pričao kada su mu donijeli odijelo kući, svo je džube bilo izrešetano bajonetama. Strah i pometnja što su nastali usljed ispaljenih metaka i stvorene gužve, stišao se za kratko, pa se pristupilo izvršenju osude. Vješala su bila privezana za granu hrasta. Muhamed ef. je ležao ranjen u krvi, bez svijesti. Ulogu krvnika izvršio je Mađar, husar Miholy Boly iz sedme husarske pukovnije, da osveti drugove što izgiboše na putu od Maglaja prema Žepču. Napola mrtvog ga digoše na vješala i tako se ugasi život bosanskog vojskovođe, najpoštovanijeg Sarajlije, šejha Gazi Husrevbegova hanikaha, pravog gazije i šehita.

Nešto dalje od stratišta pokopano je mrtvo tijelo Muhamed-ef. Hadžijamakovića, a danas mu se ne zna ni za mezar, jer na mezaru nije bilo ni najobičnijih nišana, kamo li dostojna spomenika. Rahmetullahi alejhi rahmeten vasiah! Sinovi su mu ostali malodobni, ali sva trojica su pošli očevim stopama i opredijelili se za vjersko obrazovanje. Najstraiji sin Abdullah-ef. je svoje obrazovanje stekao u Sarajevu. Po završetku nauka bio je imam u bolnici, i tu je dužnost vršio do smrti. Pored ove dužnosti obavljao je i dužnost imama u mahalskoj džamiji „Köse Sinan“, u narodu poznatoj pod imenom „Lučevica“. Uz to, bavio se ogledanjem i zapisivanjem koje je obavljao na osnovu odabranih kitaba. Ovaj posao je obavljao sa velikim uspjehom. Bio je oženjen sa Oglavka sa Mulijom Merdan. Iza sebe je ostavio jednu kćer Fatimu. Dugo je patio od teške astme. Zadnjih šest mjeseci života proveo je u postelji. Umro je 10. maja 1931. godine. Srednji sin h. Ahmed-ef. rođen je 1870. god. U ranoj mladosti posvetio se nauci. Ruždiju i medresu završio je u Sarajevu, a onda je nauke nastavio u Carigradu, gdje je ostao četrnaest godina i uzeo idžazet. Slušao je najglasovitije alime u Sultan-Fatihovoj medresi. Po završetku nauka vratio se u Sarajevo 1900. godine, zauzeo očevo mjesto u Hanikahu i obavljao dužnost šejha i muderrisa. Veliki je broj njegovih đaka službovao širom naše domovine. Neki od njih zauzimali su visoke položaje. Između ostalih, njegov je učenik i rahmetli Muhamed Seid Serdarević, prvi pisac brojnih djela na našem jeziku, čija se idžazetnama nalazi u Gazi Husrevbegovoj biblioteci. H. Ahmed-ef. je bio dostojanstven i odmjeren u svim poslovima. Mnogo je polagao na svoju vanjštinu. Bio je srednjeg rasta, razvijen i jak. U tom se znatno razlikovao od svoje braće.

Do pred kraj devetnaestog vijeka, tačnije rečeno do 1892. godine Gazi Husrevbegova medresa bila je gotovo jedina medresa u kojoj se nastava odvijala po starom redu i planu. Hanikah je ovaj plan zadržao sve do 1913. godine. Vrijeme i prilike koje su tada vladale u Bosni zahtijevale su da se pristupi reformi, osavremenjavanju u vjerskoj nastavi i osposobljavanju kadrova koji će tu nastavu obavljati. U martu 1891. godine zatražilo je Zemaljsko vakufsko ravnateljstvo od Zemaljske vlade saglasnost za osnivanje Darul-

muallimina. Zemaljska vlada je 26. maja iste godine dala saglasnost za osnivanje trogodišnjeg Darul-muallimina. Polaznici ove škole morali su imati odgovarajuću prednaobrazbu pa je odlučeno da učenici Hanikaha i Kuršumlije pohađaju Darul-muallimin. Trogodišnji Darul-mualimin trajao je do 1909. godine, od kada se svake godine ukida po jedno godište, a osniva se četverogodišnji. Darul-mualimin se 1913. godine spaja sa Kuršumlijom. Hanikah i dalje radi samostalno, a njegovi učenici polaze Darul-muallimin kao redovni učenici. Ulema-medžlis i Vakufsko mearifski saborski odbor donijeli su 1921. godine odluku da se obje medrese: Kuršumlija i Hanikah ujedine i reorganizuje u jednu Gazi Husrevbegovu medresu.³⁾ Školske 1921/22. godine otvoren je prvi razred i primljeni prvi učenici sa završenom osnovnom školom. Radi svoje dosljednosti i poštivanja date riječi h. Ahmed ef. došao je u sukob sa pretpostavljenim. Naime, jedne godine primio je nekoliko đaka više nego je bilo odobreno. Kada mu je naređeno da te učenike ispiše, odbio je naređenje rekavši da on ne može pogaziti datu riječ. Slijedila je kazna oduzimajanjem tajina za tri mjeseca i dijela plate. Slijedile su i druge mjere i postepeno potiskivanje iz nastave, tako da je zadnjih šest-sedam godina predavao samo arapsku kaligrafiju (husni-hat) i vršio dužnost šejha. Ta nemilost protekla se i na njegovu djecu, uskraćeno im je pravo koje im daje vakufnama. Sin mu se u više navrata obraćao tadašnjem Ulema-medžlisu i molio da mu odobre dvije trećine očeve plate dok ne završi medresu kako to predviđa vakufnama, ali uvijek je bio odbijen. Da bude ironija veća, nuđeno mu je besplatno mjesto u internatu medrese, a sestri mu „fukarski“ tajin. Kada je reagovao na to, predsjednik Ulema-medžlisa otvoreno mu je rekao: „U mojim je rukama, neću ti pomoći“.

Pred svim tim neugodnostima i maltretiranjima h. Ahmed ef. nije pokleknuo i ostao je dosljedan i nepokolebljiv sve do smrti.

Pored redovnih dužnosti šejha i muderrisa bio je dobar vaiz. Vazove je održavao i muškarcima i ženama. Za vrijeme ramazana održavao je vazove muškarcima u desnoj tetimi Begove džamije iza ikindije. Vazovi su mu bili dobro posjećeni. Tetima je bila skoro uvijek popunjena do posljednjeg mjesta. Ženama je održavao vazove po mahalskim džamijama. Umro je 20. aprila 1931. godine.

Treći i najmlađi sin Muhamed-ef nosio je očevo ime. Rođen je 1872. godine. Početne nauke završio je u Sarajevu, a onda je krenuo za bratom Ahmedom u Carigrad gdje je nastavio nauke i uzeo idžazet. Došavši u Sarajevo radio je u Misrinoj medresi na Atmejdanu. Kasnije je bio vjeroučitelj u

3) Opširnije je pisano o ovim reformama u članku: „Povodom šezdesetogodišnjice male mature u reformisanoj Gazi Husrevbegovoj medresi u Sarajevu“ Glasnik IZ, br. 1/1986. god.

osnovnoj školi na Bentbaši i na Obali. On je posljednji vjeroučitelj koji je u osnovnoj školi predavao kao što se predavalo u ruždijama, arapski i turski jezik. H. Mehmed-ef. Handžić kaže: „Ja sam bio njegov đak i pred njim sam prvi put počeo učiti arapski jezik. Svršili smo „Emsilu“, „Binu“, i nešto „Maksuda“. Iz turskog jezika predavao nam je „Sarfi osmani“ i lekcije iz turskog jezika što su štampane u kalendaru „Mekteb“. Iz vjeronauke nam je predavao, osim djela na našem jeziku i „Teshili ilmi hal“ na turskom jeziku. Njegova smo predavanja razumjevali i svi smo ga cijenili i poštovali. Za mene je njegova smrt bila žalost, jer sam svjestan koliko sam se od njega okoristio.⁴⁾

Muhamed ef. je bio vrstan vaiz. Vazove je držao ženama. Cijelog života bio je nježnog zdravlja i često je pobolijevao, nasuprot svome bratu h. Ahmed-ef. koji cijelog života nije imao nekih oboljenja, osim prehlade i u zadnjim godinama života blage astme. Muhamed-ef. dugo je patio i pobolijevao. Umro je 10. XII 1937. godine.

Peti član ove porodice je Muhamed sin h. Ahmed-ef., a unuk Muhamed-ef. znamenitog junaka i borca protiv austrougarske okupacije Bosne. Rođen je 1915. godine u Sarajevu. Svoje naukovanje završio je u Sarajevu. Gazi Husrevbegovu medresu završio je 1935. godine, a Filozofski fakultet u Sarajevu 1956. god. Bio je vjeroučitelj na osnovnoj školi od 1936. do novembra 1945. god. kada mu je prestala ta služba po sili zakona. Od tada je obavljao razne poslove po ustanovama i preduzećima. U penziju je otišao 1. VII 1971. god. Od tada se posvetio istraživačkom radu. Za Akademiju nauka BiH obrađivao je Muhimme deftere, pisao je u Glasniku IZ, Islamskoj misli, Analima Gazi Husrevbegove biblioteke. Obradio je Ilhamiju, preveo njegov Divan i prozno djelo Tuhfetul musallin - vrsta ilmihala.

THE HADŽIJAMAKOVIĆ FAMILY

This paper discusses five members of the Hadžijamaković family. The surname Hadžijamaković indicates that one of the family's ancestors was either the second bearer of the banner (yamak) or he was a craftsman, and as such the second bearer of the guild's banner. He must have been decorated, since the family got his name for a surname, and he must have been rich since he performed the hadj, and that is also evident from the surname.

All five members of this family that are discussed in this paper had religious education. The oldest, Muhamed ef. Hadžijamaković, born in the period from 1812 and 1815, was the šejh and muderis of the Gazi Husrev-bey's

4) El-Hidaje, god. II-br. 2-3 - 1938. godine.

Hanikah. He distinguished himself during the resistance to Austro-Hungarian occupation of Bosnia and Herzegovina. He took part in the battles from Žepče to Sarajevo. After the resistance was broken down he was sentenced to death by hanging in Sarajevo, and during the execution he behaved courageously and with dignity.

He had three sons who followed in their father's steps by choosing religious education. The eldest Abdulah ef. was educated in Sarajevo, and till his death in 1931 he was the imam of the hospital.

The second son, Ahmed ef. was educated in Sarajevo and Istanbul, and after completing his education he was a šejh and muderis in Gazi Husrev-bey's Hanikah. Beside that, he also gave sermons both to men and women. He died in 1931.

The youngest son, Muhamed ef. after completing his elementary education followed his brother Ahmed to Isanbul, where he got his degree. After completing his education he was a muderis and a religious teacher, and he was an excellent preacher (vaiz).

The fifth member of this family, Muhamed ef. (the author of this paper) is the son of Ahmed ef. He was educated in Sarajevo, in Gazi Husrev-bey's Medresa, from which he graduated in 1935, and he graduated from the Faculty of Philosophy in Sarajevo in 1956. He was a religious teacher till 1945, and after that he worked in various institutions and firms. After retirement in 1971, he devoted himself to research work in the field of Muslim cultural heritage. He published in various magazines in this field.....